

Barn av Rusmisbrukere

Til: Barne- og familiedepartementet
Postboks 8036 DEP 0030 OSLO

Høringssvar fra Barn av Rusmisbrukere – Forslag til Lov om undersøkelsesordning for drap og andre alvorlige saker m.v. for barn

Barn av Rusmisbrukere (BaR) er en landsdekkende bruker-, pårørende- og interesseorganisasjon for barn og unge pårørende. Vi jobber for og med barn av foreldre som bruker eller har brukt rusmidler, der dette oppleves som belastende for barnet på ulike måter. Vår visjon er å gjøre erfaringer til kompetanse. Siden 2009 har BAR arbeidet kontinuerlig for å fremme barns stemme i samfunnet, samt styrke deres rettigheter gjennom politisk påvirkning, samarbeid med ulike aktører og formidlingsaktiviteter rettet mot både målgruppen selv og systemene rundt dem. Vi innhenter bruker- og pårørendekunnskap gjennom vårt erfaringsnettverk, anonyme chattjenester, spesifikke initiativ og direkte møter med de det gjelder.

Hovedsynspunkter

Vi støtter lovforslagets formål. Vi vil samtidig bemerke viktigheten av at undersøkelsesordningen må forstå de komplekse dynamikkene mellom tillit og handling. *Vi ser særlig disse utfordringene:*

Vi ser særlige utfordringer knyttet til:

- Barns doble frykt for manglende handling og for at hjelpen gjør vondt verre
- Tapt tillit til hjelpeapparatet etter gjentatte opplevelser av å ikke bli hørt
- At hjelpen ofte kan oppleves som overveldende og ukoordinert

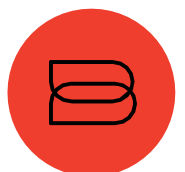
BaR anbefaler at ordningen bygger på en forståelse av de komplekse dynamikkene mellom tillit og handling. Det handler ikke bare om å avdekke hvorfor systemer ikke handlet, men også om å forstå hvordan handling - eller mangel på handling - påvirker barns og pårørendes tillit til systemet.

Konkrete innspill til lovforslaget

A) Om forklaringsplikt eller adgang til å forklare seg

Departementet ber om høringsinstansenes synspunkter på om det er nødvendig med en forklaringsplikt, eller om det er tilstrekkelig med en hjemmel som gir ansatte i tjenestene adgang til å forklare seg uten hinder av taushetsplikt.

BaR mener at en rett til å forklare seg uten hinder av taushetsplikt er å foretrekke fremfor en forklaringsplikt. Det er

avgjørende at informasjonsdeling skjer på en måte som ikke reduserer tilliten mellom familier og hjelpeapparat. Vi støtter intensjonen og formålet bak forslaget, samtidig er vi bekymret for at det å pålegge tjenestene en plikt, kan skape ytterligere frykt og usikkerhet for rapportering og hindre åpen dialog med familier og virke begrensende i individuelle vurderinger.

Uavhengig av om det innføres en forklaringsplikt eller en rett til å forklare seg, anbefaler vi at ordningen:

- Føre til ansvarliggjøring av hver enkelt tjeneste
- Sikre at barns erfaringer tas på alvor
- Vurdere nøye hvordan delt informasjon brukes
- Etablere tydelige rutiner for hvordan tjenestene skal håndtere og følge opp informasjon som deles
- Sikre at dokumentasjon faktisk gjenspeiler barnets situasjon, og at fagpersoners vurderinger støttes av gode systemer som forebygger både unnlatelser og overrapportering
- Sørge for at rapportering ikke går på bekostning av faktisk hjelp, men sikrer nødvendig informasjonsflyt

BaR ber departementet vurdere nøye om en hjemmel for adgang til å forklare seg uten hinder av taushetsplikt kan være tilstrekkelig, da en forklaringsplikt kan medføre et betydelig inngrep i ansattes taushetsplikt.

B) Om Helsetilsynets myndighet og tidspunkt for undersøkelse

BaR støtter departementets forslag om at Helsetilsynet gis myndighet til å vurdere undersøkelsenes omfang, tidspunkt og gjennomføring, men vi vil særlig understreke betydningen av samarbeid med bruker-, pårørende- og interesseorganisasjoner i utformingen, evaluering og kvalitetssikring av ordningen.

Om undersøkelsens tidspunkt

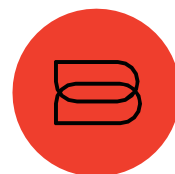
BaR mener en løsning som både ivaretar hensynet til rask læring og minimal belastning for pårørende og andre berørte parter bør vektlegges. Vi gir vår tilslutning til Helsetilsynets vurdering i sitt høringsvar alternativ 2, men understreker behovet for:

- Fleksibilitet til å iverksette undersøkelser når situasjonen krever det
- Tydelige kriterier for når umiddelbar handling er påkrevet
- Koordinerte rutiner for informasjonsdeling mellom involverte instanser

Et mulig kompromiss kan være å starte undersøkelsen parallelt med politiets etterforskning.

C) Behov for uttømmende liste over straffebestemmelser. Departementet ber om synspunkter på om det bør gis en uttømmende liste over straffebestemmelser som politiet skal melde fra om.

BaR støtter innføringen av meldeplikt for politiet og statsforvalteren, da dette sikrer at alvorlige saker blir fanget opp og undersøkt. Samtidig mener vi at tidspunktet for meldeplikten må vurderes nøye for å sikre en god balanse mellom tidlig intervensjon og hensynet til rettssikkerhet og personvern.

Avsluttende bemerkninger

Vi vil understreke viktigheten av at undersøkelsesordningen:

- Aktivt inkluderer brukerperspektivet i alle ledd
- Sikrer at læring omsettes i konkret forbedring av tjenestene
- Balanserer behovet for grundighet med kravet om tidlig intervensjon

Vi takker for invitasjonen til høringssvar. Vi bidrar gjerne med ytterligere innspill i den videre prosessen.

Med hilsen

Barn av Rusmisbrukere

Kristin Oudmayer
Generalsekretær

Maria Eikenes Jerstad
Rådgiver medvirkning

Gullhaugveien 1
0484 Oslo post@barnavrus.no
[@barnavrus](http://www.barnavrus.no)

